

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ

ਖੇਸਲਾ ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਰਾਂਵਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ,- ਉੱਤਰਵਾਦੀ।

1954 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 35-ਡੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ**1955****15 ਮਾਰਚ**

ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦੇ LXX) - ਧਾਰਾ 36 - 16 ਸਤੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ- ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 15 ਸਤੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ - ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਲੈਣਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ 15 ਸਤੰਬਰ, 1949 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਕੀ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਲੈਣਦਾਰ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜੇ ਕੇਸ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੱਕ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 36(ਏ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾ 8(ਬੀ) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਹੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੇਕਰ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵ, 18 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ- ਨੋਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 8(ਏ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 8(ਬੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵਾ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ LXVIII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 36(a) ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰਧਰ ਕਿਸ਼ਨ ਭਟਨਾਗਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸਬ- ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਜੇ.ਐਲ. ਭਾਟੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਵਾਦੀ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1951 ਦੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕਰਜ਼ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ) ਐਕਟ, LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ 16 ਸਤੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ

ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮਿਸਰੀ- ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 15 ਸਤੰਬਰ 1940 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(ਏ) ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"36. ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ - ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 (IX ਦਾ 1908), ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(ਏ) ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸਦੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਸੂਟਸ) ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ XLVII) ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ

ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਦਾ ਧਾਰਾ 8 ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 1950 ਦੇ ਐਕਟ LXVIII ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"8. ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ- ਭਾਰਤੀ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 (IX ਦਾ 1908) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ-

(a) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 14 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਹੁਣ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ! ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਇੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਸੂਟਸ ਐਂਡ ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਸ) ਸੇਧ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

4. ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਰਨਾ - ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 (V ਦਾ 1908) ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਇੱਕ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਸਥਾਨਕ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਵੈ- ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ -

(i) ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਵੈ- ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(ii) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ-

(iii) ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਅਤੇ

(iv) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 36 (ਏ) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾ 8(ਬੀ) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਹੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੇਕਰ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 36(a) ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 36 (ਏ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੇਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ 1950, ਅਤੇ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ 15 ਸਤੰਬਰ 1949 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ! ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ. ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ

(ਏ) ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ;

(ਬੀ) ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ- ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ;

(ਸੀ) ਗੈਰ- ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ- ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗੈਰ- ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ।

ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਸੀ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ- ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (ਬੀ) ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਚਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 4 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣਦਾਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ- ਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 8 (ਏ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਧਾਰਾ 8(ਬੀ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ 1948 ਦੇ ਐਕਟ XLVII ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ LXVIII ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 1951 ਦੇ ਐਕਟ LXX ਦੀ ਧਾਰਾ 36(a) ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। -

Mohinderpal Singh, Translator.

